

Sygn. akt II S 177/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Buła (sprawozdawca)

Sędziowie: SSO Beata Kurdziel

SSO Paweł Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi Z. J.

przy uczestnictwie K. O. – Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie oraz Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy egzekucyjnej bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie egzekucyjnej toczącej się przed Komornikiem Sądowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie K. O., sygnatura akt KM 568/09

postanawia:

I. stwierdzić przewlekłość postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 568/09 prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie K. O.;

II. przyznać od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie K. O. na rzecz skarżącego Z. J. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);

III. oddalić skargę w pozostałym zakresie.

SSO Beata Kurdziel SSO Grzegorz Buła SSO Paweł Szewczyk

UZASADNIENIE

Skarżący Z. J. wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie toczącej się przed Komornikiem Sądowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie K. O., sygn. akt KM 568/09. Domagał się stwierdzenia przewlekłości w tej sprawie, wydania Komornikowi zlecenia niezwłocznego podjęcia zawnioskowanych przez wierzyciela czynności oraz zasądzenia kwoty 5 000 zł. W uzasadnieniu podał, że pomimo stwierdzonej już wcześniej przewlekłości tego postępowania Komornik nadal nie podjął czynności, których wierzyciel się domagał. Skarżący zarzucił, że Komornik w okresie kolejnego roku postępowania doręczył wierzycielowi jedynie odpisy trzech zajęć oraz pismo z wyjaśnieniami, natomiast nie podjął czynności wskazanych przez wierzyciela w piśmie, do którego załączył wykaz majątku dłużnika. Skarżący podniósł, że od dnia 20 sierpnia 2015 roku Komornik nie podjął jakiegokolwiek czynności egzekucyjnej, natomiast zajęcia narzędzi ręcznych dłużnika i dokumentacji jego działalności gospodarczej nie wykonał od dwóch lat.

W odpowiedzi na skargę Komornik wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej. Komornik stwierdził, że w toku postępowania egzekucyjnego podjął szereg czynności, które jednak nie doprowadziły do ustalenia majątku dłużnika pozwalającego na skuteczną egzekucję. Nadto Komornik podniósł, że brak przesłanek do zajęcia samochodu dłużnika, skoro nie ustalono, iż jest on w jego posiadaniu, co stwierdził już Sąd w poprzednim postępowaniu wywołanych

skargą na przewlekłość. Podobnie odniósł się do kwestii braku zajęcia narzędzi ręcznych, które nie posiadają wartości handlowej.

Swój udział w postępowaniu zgłosił także Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, który również wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest częściowo zasadna.

Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, z późn. zm.), strona może wnieść skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania, tj. o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. O naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki można mówić tylko wówczas, gdy z przyczyn leżących po stronie Sądu postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności i wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, a nie wtedy, gdy długotrwałość postępowania jest wynikiem działań stron ukierunkowanych na wstrzymywanie biegu postępowania lub powodujących konieczność podejmowania przez Sąd czynności skutkujących przedłużaniem się postępowania ze względów proceduralnych (np. konieczność przesyłania odpisów orzeczeń, informacji, zawiadomień, dołączenia akt innych postępowań sądowych lub organów). Skarga na przewlekłość postępowania może być skuteczna jedynie wówczas, jeżeli zwłoka nastąpiła na skutek działania lub bezczynności sądu (komornika). Chodzi zatem o to, aby czynności sądu (komornika) zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki, która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 października 2008 roku, sygn. akt II S 6/08, KZS 2008/11/70). Dla skuteczności wniesionej skargi istotne znaczenie ma spełnienie wymogu wniesienia jej w toku trwającego postępowania (art.5 ust.1 w/w ustawy).

Rozważając zarzuty podniesione w skardze stwierdzić należy, iż nie sposób zakwestionować stanowiska skarżącego o istnieniu przewlekłości przedmiotowego postępowania oraz braku podejmowania przez Komornika czynności wnioskowanych przez wierzyciela.

Należy zwrócić uwagę, że Komornik po stwierdzeniu przewlekłości postępowania postanowieniem tut. Sądu z dnia 6 sierpnia 2015 roku podjął szereg czynności, które zmierzać miały do ustalenia majątku dłużnika, z którego mogła być prowadzona egzekucja. Wyrazem tych czynności było: wezwanie dłużnika w dniu 24 sierpnia 2015 roku w trybie art. 761 k.p.c. o przesłanie dokumentacji prowadzonej działalności gospodarczej pod rygorem wymierzenia grzywny w kwocie 2000zł, wystąpienie do UM(...) Wydziału Geodezji o wydanie wypisu z rejestru gruntów, budynków i lokali dotyczących nieruchomości dłużnika, zajęcie wierzytelności dłużnika w FH-U (...) R. D., wystosowanie zapytań do systemu KIR OGNIVO o rachunki bankowe dłużnika, podjęcie czynności przy ul. (...) z pozostawieniem wezwania do stawienia się dłużnika w Kancelarii Komornika, zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego w Banku (...) S.A., wystąpienie o informację do ZUS czy dłużnik został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego przez pracodawcę, wystąpienie o informację do Naczelnika US K., sprawdzenie czy na nazwisko dłużnika prowadzona jest księga wieczysta nieruchomości.

Powyższe czynności zostały dokonane do dnia 1 października 2015r., a jeszcze przed uzyskaniem odpowiedzi od wszystkich w/w podmiotów, Komornik w dniu 5 października 2015 roku udzielił wierzycielowi informacji o stanie egzekucji. W dniu 8 października 2015 roku Komornik uzyskał informację z ZUS o danych pracodawcy dłużnika ((...)), przy czym jako podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie wskazana była kwota 114,58zł. W dniu 16 października 2015 roku wpłynęła informacja z Banku (...) S.A. o braku środków na rachunku dłużnika oraz o zajęciu tego rachunku także przez innego komornika. W dniu 20 października 2015 roku Komornik uzyskał dane z Urzędu Skarbowego

(w tym m.in. o rachunku firmowym dłużnika w (...) S.A. – tym samym co w poprzednich informacjach). W dniu 21 października 2015r. Komornik zajął wierzytelność dłużnika z wynagrodzenia za pracę w (...), nakładając na pracodawcę szereg obowiązków informacyjnych z zagrożeniem grzywną na wypadek ich niewykonania. Pracodawca nie udzielił jakiegokolwiek odpowiedzi na to wezwanie.

W dniu 26 listopada 2015 roku do Komornika wpłynęło pismo wierzyciela z dnia 20 sierpnia 2015 roku wraz z załączonym wykazem majątku dłużnika, w którym wierzyciel wnioskował o podjęcie czynności polegających na prowadzeniu egzekucji z dochodów dłużnika z działalności gospodarczej (...), w tym zapasów towarowych i magazynowych, zajęciu wynagrodzenia za pracę w (...), zajęciu samochodu F. (...), prowadzenie egzekucji w miejscu zamieszkania dłużnika i zajęciu narzędzi ręcznych, ruchomości i zapasów towarowych.

W dniu 30 listopada 2015 roku Komornik wezwał dłużnika w trybie art. 761 k.p.c. o informacje dotyczące jego działalności gospodarczej, pod rygorem grzywny w kwocie 2000zł oraz ponownie zajął wierzytelności dłużnika w (...). Na powyższe wezwanie dłużnik nie udzielił jakiegokolwiek odpowiedzi.

W aktach sprawy znajdują się jeszcze kopie protokołów z czynności podjętych w dniu 11 grudnia 2015r. przy ul. (...), które noszą sygnatury Km 2238/15, a także z czynności podjętej w dniu 4 kwietnia 2016 roku przy ul. (...), podczas której nie zastano dłużnika.

Kolejne czynności Komornik podjął już po dniu wniesienia przedmiotowej skargi tj. w dniu 19 lipca 2016 roku i 28 lipca 2016 roku przy ul. (...), podczas których nie zastano dłużnika. W aktach sprawy znajdują się także niepodpisane pisma Komornika z dnia 26 lipca 2016 roku, z których wynikał zamiar przeprowadzenia w dniu 18 sierpnia 2016 roku czynności przy ul. (...) z udziałem funkcjonariuszy policji. Sąd Okręgowy nie ma informacji czy czynności te zostały podjęte.

Analiza przebiegu niniejszego postępowania wskazuje z jednej strony, iż podjęte przez Komornika czynności nie doprowadziły do ustalenia majątku dłużnika, z którego egzekucja mogłaby zostać skutecznie przeprowadzona, lecz z drugiej jednak strony, iż czynności te nie były konsekwentne i jako takie miały niewielką szansę na zrealizowanie celu ich podjęcia. Przykładem takiego postępowania Komornika było formalne wykonanie wniosku wierzyciela o prowadzenie egzekucji z dochodów dłużnika z działalności gospodarczej, i w tym celu nawet dwukrotne wezwanie dłużnika o przedstawienie koniecznych dokumentów i informacji w trybie art. 761 k.p.c., a także zajęcie wierzytelności z tego tytułu. Jednak pomimo tego, że wezwania i zajęcia pozostały bezskuteczne (nie spotkały się reakcją dłużnika) Komornik nie zastosował sankcji w postaci grzywny, którą wskazał w swoich wezwaniach z dnia 24 sierpnia 2015 roku i 30 listopada 2015 roku. Podobną niekonsekwencję można dostrzec w przypadku zajęcia wynagrodzenia za pracę dłużnika w firmie (...), gdyż z jednej strony Komornik dokonując zajęcia tego wynagrodzenia nałożył na pracodawcę szereg obowiązków określonych w art. 882 k.p.c. z zagrożeniem sankcją grzywny na wypadek ich niewykonania, a następnie żadnych przewidzianych w art. 886 §1 k.p.c. sankcji nie zastosował, pomimo braku jakiegokolwiek odpowiedzi pracodawcy na jego wezwanie. Czynności podejmowanych w powyższy sposób nie można uznać za właściwe wykonanie wniosków wierzyciela zawartych w jego piśmie z dnia 20 sierpnia 2015 roku. W tym miejscu dodać jednak trzeba, że wbrew zarzutom wierzyciela, Komornik nie mógł się z tym pismem zapoznać w dacie na nim widniejącej, gdyż wpłynęło ono do Komornika dopiero w dniu 26 listopada 2015 roku. Pismo to nie mogło być znane Komornikowi w dniu 20 sierpnia 2015 roku gdyż dołączony do niego wykaz majątku dłużnika nosi datę 9 września 2015 roku. Zatem data 20 sierpnia 2015 r. nie może być dniem rzeczywistego sporządzenia tego pisma. Jednak zgodzić się należy z wierzycielem, że jego wnioski zawarte w tym piśmie mogły mieć znaczenia dla skuteczności egzekucji. Należy wskazać, że w dołączonym do tego pisma wykazie majątku dłużnik przyznał fakt posiadania samochodu marki F. (...), a także podał jego miejsce parkowania. Zatem stracił na aktualności pogląd Sądu Okręgowego wyrażony w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 sierpnia 2015 roku, na który powołał się Komornik w odpowiedzi na skargę. Z wykazu tego wynika także posiadanie przez dłużnika składników majątkowych znajdujących się przy ul. (...), których wartość sam określił na kwotę ok. 5000zł. Uzyskanie tych informacji przez Komornika nie doprowadziło do podjęcia przez niego skutecznych czynności, gdyż jak już wcześniej wspomniano polegały one jedynie na formalnym wezwaniu dłużnika o informacje związane z jego działalnością gospodarczą, zaś zamiar podjęcia

czynności w miejscu wskazanym przez dłużnika jako miejscu znajdowania się jego majątku, został zaplanowany dopiero na 18 sierpnia 2016 roku, a więc po prawie 8 miesiącach od upływu wyznaczonego przez Komornika terminu udzielenia przez dłużnika żądanych informacji.

Jakkolwiek więc nie można uznać, aby jedyną przyczyną przewlekłości postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 568/09 były zaniechania organu egzekucyjnego, to jednak przynajmniej część czynności podejmowanych przez ten organ musi być oceniona jako czynności pozorowane, za którymi nie następują dalsze mogące doprowadzić do skutecznego wyegzekwowania przynajmniej części dochodzonej wierzytelności. W ocenie Sądu Okręgowego, zwolnienia Komornika od potrzeby podejmowania czynności w sprawie nie mogły powodować oświadczenia osoby podającej się za szwagra dłużnika, jeśli oświadczenia te pozostawały w oczywistej sprzeczności (choćby co do miejsca zamieszkania) z oświadczeniami dłużnika zawartymi w sporządzonym przez niego wykazie majątku.

Powyższe okoliczności uzasadniają zdaniem Sądu Okręgowego wnioski o zaistnieniu w tej sprawie naruszenia prawa skarżącego Z. J. do przeprowadzenia zainicjowanego przez niego postępowania egzekucyjnego bez nieuzasadnionej zwłoki. Brak konsekwencji w realizacji obowiązków nakładanych przez Komornika na dłużnika i jego pracodawcę doprowadził do co najmniej kilkumiesięcznego miesięcznego opóźnienia w dokonaniu skutecznych czynności egzekucyjnych w miejscu zamieszkania dłużnika. Z powyższych względów skarga w zakresie w jakim skarżący domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania musiała zostać uznana za zasadną. Dlatego też w oparciu o art. 12 ust. 2 cyt. ustawy należało stwierdzić przewlekłość postępowania objętego skargą, o czym orzeczono w punkcie 1.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można jednak uznać, iż skarżący zasadnie domaga się przyznania kwoty 5000zł z tytułu stwierdzonej przewlekłości postępowania. Zwrócić należy uwagę, że powyższa kwota stanowi prawie połowę egzekwowanego roszczenia, a także iż podstawowym powodem długotrwałości niniejszego postępowania egzekucyjnego są okoliczności leżące po stronie dłużnika, w szczególności jego sytuacja majątkowa oraz brak reakcji na kierowane do niego wezwania organu egzekucyjnego. W związku z tym Sąd Okręgowy uznał, że kwotą stanowiącą właściwą rekompensatę z tytułu naruszenia praw wierzyciela do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki będzie kwota 2000zł.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy orzekł jak w punktach 1, 2 i 3 sentencji na podstawie art. 12 ust. 1, 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). W ocenie Sądu Okręgowego w obecnym stanie sprawy nie zachodziły podstawy do nakładania na Komornika obowiązku podjęcia żądanych przez wierzyciela czynności, gdyż nie jest znany tutaj efekt czynności podjętych w dniu 18 sierpnia 2016 roku. Nadto za bezzasadne należy uznać nałożenie na Komornika obowiązku wykonania wniosku wierzyciela o zajęcie ręcznych narzędzi, który to wniosek za chybiony ocenił już Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 6 sierpnia 2015 roku.

SSO Beata Kurdziel SSO Grzegorz Buła SSO Paweł Szewczyk